

Prenatrpnan seksualitetom ovaj Rječnik katoličke moralke je stvarna korabljica predrasuda i taboua, jedan represioni manual. Suština o nekim važnim stvarima definira dobro duh samoga Rječnika. Uzalud ćeš na pr. tražiti članke o »otkupljenju«, o »spasenju«, dakle o istinama na kojima suvremeni katolik bazira svoje moralno vladanje.

I. V.

PITANJE RJEČNIKA

(Prije i poslije Sabora)

1. Prije smo davali dobar primjer	1. Sada dajemo svjedočanstvo
2. Prije bijaše apostolat	2. Sad pastoral zajednice
3. Prije smo recitali molitve	3. Sad komunitarne molitve
4. Prije smo slušali	4. Sada dijalogiziramo
5. Prije smo slušali Misu	5. Sad participiramo na pri-
jat. gozbi
6. Prije smo govorili Kanon	6. Sad su Anafore
7. Prije generalni nacrti	7. Sada strukture
8. Prije aspekti	8. Sada projekcije
9. Prije Zadnje stvari	9. Sada Eshatologija
10. Prije Evandjelje	10. Sada Riječ Božja
11. Prije se zapovijedalo	11. Sad se služi
12. Prije njegova peuzv. Biskup	12. Sada Pastir
13. Prije heretici	13. Sada odijeljena braća
14. Prije Novi Svijet	14. Sada Treći Svijet
15. Prije smo imali mišljenje	15. Sada doživlj. iskustvo
16. Prije smo bili siromasi	16. Sad smo pod razvojem
17. Prije Poslanica i Evandjelje	17. Sada Liturgija Riječi
18. Prije Propovjedaonica	18. Sada Amboin
19. Prije smo težili za sveće-
ništvom	19. Sada za lajkatom
20. Prije Misa trajala pola sata	20. Sada traje sat i po

Ovaj Mali »Rječnik« mogao se dobiti za vrijeme Euharist. Kongresa u Bogoti prošle godine. Dobro je i ovo pročitati. I razmisliti!

Dr. S. B.

JEDNA SVEĆENIČKA PRIČA

(Zašto nas vole? Koga vole?

Poluljudi ili nadljudi?)

Dogodilo se to proljetos (g. 1968.), u ožujku. Došao sam jedne nedjelje u državnu bolnicu, da pohodim jednog bolesnog svećenika iz pastve. Star je već: ima mu preko sedamdeset. Pa mu se zanesvijestilo, na stepenicama pred crkvom: pao, udario glavom o pločnik i dobio, težak, potres mozga. Lebdio je nekoliko dana između smrti i života. Gubio se. Buncao. Ali tada mu je već bilo malo bolje.

Začudio sam se, kad sam mu ušao u sobu. Bilo je vrijeme za posjete: nedjeljom popodne. U većoj sobi ležalo je nekoliko bolesnika: barem još četvorica. I on među njima. Uz postelju svakoga bolesnika stajao je ponetko od njegove rodbine ili prijatelja. Ali oko svećenikove postelje bilo ih je možda i desetak. I muškaraca. A žena još više. I otmjenih, starih, dama. I svi su ili držali u ruci ili bili već odložili darove. I gledali su njega s iskrenom sućuti i ljubavi. Vidjelo im se to na licu i u očima. Jedni su dolazili, drugi odlazili. I svećeničke je braće bilo među njima. A on je sjedio u postelji, onako ispijen i mršav, i svima im se blago smiješio i zahvaljivao. Mene su odmah propustili k njegovoj postelji. Puno je i meni zahvaljivao. A kad sam mu i ja potkućio svoje »naranče«, bilo mu je drago, ali se je i branio: ne zna, kuda će s tolikim bocama, voćem, slatkišima, kolačima. Puna mu je toga soba. Dijeli i šalje drugima bolesnicima.

Da iskreno kažem, iznenadio me taj prizor. Ugodno: to se zna. Starca-svećenika očito, eto, vole mnogi u gradu. A ovdje ga u bolnici, svi, štuju. I »paze« ga. I doktori, i medicinske sestre, i bolničari, i bolničarke, i drugi personal. A nijesu svi od njih praktični katolici. Neki, učinilo mi se, nijesu ni naše vjere. Ali njemu su svi dobri, i za njega se svi interesiraju. Još, kad sam ulazio u »odjeljenje«, jedan mi je bolničar, — nepoznat, to se zna, — rekao, da je »velečasni« dobro. A bolničarka me je, pri odlasku, ispratila sve do glavnih vrata. Kad sam joj zahvaljivao i pohvalio je, što je dobra s bolesnicima, upao mi je drugi bolničar u riječ: »Najbolje pazi popa!«

Toliko ga, eto, vole i paze. Svejedno, što je star. I svejedno, što je to svećenik, koji po ljudsku nikako ne može da bude »simpatija«. Inteligentan jest, u konverzaciji je otmjen i duhovit, ali »kavalir« nije nikako. Odavno se je već pogrbiio pod bremenom godina. A na vanjštinu nije nikada puno ni pazio. Pomalo je i originalan. Pogubio je zube, ali proteze ne stavlja. Hoda gradom ne u modernom sako-u, nego u starinskom, svećeničkom kaputu, kakav su nekada svećenici nosili, ili u talaru: to, kadgod ide u crkvu ili na bolesnički, odnosno pastoralni pohod. Sve je na njemu već »veto« i izlizano. I šešir mu je odavna izgubio »fazonu«. Otkako mu je, već prije godina, majka umrla, samotuje; neće druge ženske posluge: ni sestarske. Sam sebi i kupuje, i kuha, i sprema. Smatraju ga, zbog toga, ženomrscem, »skrupulantom«, »čudakom«, kako tko.

A, eto, oko njega se našlo, kad se razbolio, toliko žena. Starih i mladih.

Zašto? Od sentimentalnosti? To svakako ne. Zašto ne idu k drugim starcima i bolesnicima? Iz osjećaja pijeteta? Svećenik im je i pastir. Sigurno.

Ali zar samo zato? Ne bih rekao? Ja sam u onaj čas bio uvjeren, — i sada sam, — da su sve te žene k njemu došle najviše kao njegove penitentkinje. Imponirao im je svojom pastoralnom revnošću i svojim ascetizmom. Nije im nimalo smetalo, što je »ženomrzac«, a ni što nije elegantno odjeven. Baš zato su ga voljele i cijjenile. Pravi je svećenik. Svećenik, koji ozbiljno uzima svoje svećeništvo i svoju posvetu Bogu. I sve svoje staleške, svećeničke, dužnosti. Pobožan je. Revan je. Uči duše pravom putu Božjemu (Mat. 22, 16.; Mark. 12, 14.; Luk. 20, 21.). A, što je glavno, i sam njime ide. I ondje, gdje je on svima nama, — a svećeniku osobito,

— najteži. Čist je. Neporočan je. I ostario je: »integer vitae scele-
risque purus«. Dosljedan je kao propovjednik Evandelja. Što traži
od drugih, traži i od sebe.

A u tomu je veličina i kršćanina i svećenika. To je najveća
žrtva Bogu. To znači biti »svjetiljka« (Mat. 5, 14. — 16.; Iv. 5 35),
Čovjek vjere. Čovjek od onoga svijeta. To znači pripadati k Bož-
joj aristokraciji duha. I, eto, ljudi su mu zahvalili na tome nje-
govu svijetlu i na tom njegovu primjeru. Pa radi njega i u njemu
slave Oca s nebesa (Mat. 5, 16.).

»Ženomrscica« u njemu štuju. Njegovo svećeničko djevičanstvo.
I on je jedan od onih, koji su se odrekli žene i ljubavi radi kra-
ljevstva nebeskog (Mat. 19, 12.). Odrekao se je jedne žene, da sve
žene, — i sve ljude, — može plemenito ljubiti i biti im svima, du-
hovni, otac.

Mi smo svećenicij veliki i voljeni u očima vjernika najviše baš
radi svoga celibata. Radi toga gledaju u nama »nadjude«. Radi
toga nam, instiktivno, priznaju pravo i kvalifikaciju, da druge
vodimo. Radi toga se u nas pouzdaju i poklanjaju nam povjerenje.
Nema toga oženjenoga čovjeka, oko čije će se postelje ovako spon-
tano okupiti toliki svijet. Kolege možda hoće, hoće možda i pod-
ložnici, hoće možda i kućni prijatelji. Ali neće muževi, žene i dje-
ca, koji sa svećenikom nemaju ništa, osim što ga poznaju sa oltara
i iz ispovjedaonice. Duhovno je rodbinstvo, eto, jače od onoga krv-
noga.

Čitav sam onaj dan bio pod dojmom toga događaja. Bio je to
za mene pravi »lumen«. I odmah sam ga povezo sa problemom
celibata.

Je li nam celibat, po ljudsku, teret, jest. Ali nam je teret, ko-
jim kupujemo jedan moralni auktoritet bez premca. I jednu mo-
gućnost djelovanja na duše, koja se ne da ničim drugim kupiti. Po-
stajemo, svojim celibatom, — dakako, ako ga uzimljemo ozbiljno,
— dragi i Bogu i ljudima. Mnogi nas vole. Čisto i bestrasno. I ni-
kada ne gubimo te njihove simpatije i ljubavi. Ni, kada više ni-
jesmo ni mladi, ni lijepi, ni stasiti, ni naočiti. Ni kada se zgr-
bimo. Ni kada osijedimo i poružnimo. Ostajemo, s te strane, vječno
mladi i vječno privlačivi.

Trebalo bi, da se u to zamisle svi kritičari svećeničkog celibata:
osobito oni iz redova klera. Ne bi nam onda više govorili, kako
smo bez žene »poluljudi«. Nijesmo »poluljudi«; baš smo po tome
»nadjudi«. Ni po čemu nijesmo, baš kao ljudi, ni veći ni moćniji
nego po svome svećeničkom djevičanstvu. Sva su nam srca otvo-
rena. Grije nas pažnja i ljubav mnogih. Sami smo. I opet nijesmo
sami. Imamo puno kuća, i braće, i sestara, i otaca, i matera, i si-
nova, i kćeri. Ispunja se na nama doslovce riječ Gospodinova: »I
svaki, koji ostavi kuću ili braću ili sestre ili oca ili mater
ili ženu ili sinove ili polja radi imena moga, primit će sto puta
onoliko i dobit će život vječni!« (Mat. 19, 29.; Mark. 10, 29, 30.;
Luk. 18, 29, 30.).

Uostalom, ovo je samo jedan primjer. Što ovakvih mogao bih
vam ispriopovjedati. Jednako tipičnih. Jednako impresivnih. I ja, i
svatko od svećenika, koji vole ljude i drže na cijeni svoj svećenič-
ki celibat!

Č.